

Internistendagen in Caribische sferen

Op 28 en 29 augustus 2015 vond voor de eerste maal het Congress on Endocrinology, Infectious Diseases and Rheumatology plaats in het Hilton Hotel, Curaçao. Een congres vergelijkbaar met de Nederlandse Internistendagen, met een breed spectrum aan onderwerpen gericht op de hele Caribische en Surinaamse regio.

De organisatie van dit tweedaagse congres was in handen van gastheer collega dr. K. Berend, opleider interne geneeskunde St. Elizabeth ziekenhuis, als vertegenwoordiger van de Netherlands-Caribbean Foundation for Clinical Higher Education (NASHKO) en collega drs. K. Waldring als vertegenwoordigster van de Stichting Post Academisch Onderwijs Geneeskunde Suriname (SPAOGS). Het congres maakte onderdeel uit van de zevende jaarlijks terugkerende Clinic of Rheumatology and Emerging Infectious Diseases van de DAS (Dutch-Antillian-Suriname) specialistenwerkgroep. Behalve internisten behoorden onder andere ook ziekenhuisartsen, huisartsen, microbiologen en verpleegkundigen tot de meer dan honderd aanwezigen. Voor al deze beroepsgroepen was accreditatie verkregen.

Binding

Het congres had als doelstelling om de regio door middel van kennisoverdracht te verbinden, maar ook om de mogelijkheid te bieden om een keer een kijkje te nemen in andermans keuken, en om te leren van elkaars state-of-the-art

praktijken. Immers, de ziekte is overal gelijk, maar het zorgproces daaromheen hoeft dat geenszins te zijn. Daarnaast was het een mooie gelegenheid om eens 'de persoon aan het andere eind van de telefoon' te leren kennen. Met name in de Caribische regio is niet op elk eiland alle zorg aanwezig, en moet er dus regelmatig overlegd worden met specialisten die 'een paar eilanden verderop' zitten. Een Caribisch/Surinaams congres bleek de perfecte gelegenheid om elkaar niet alleen van stem, maar ook van gezicht te leren kennen.

Community acquired pneumonie

"Medical quality on small islands: theory and practice", hiermee opende dr. L.H. van Hulsteijn, hematoloog, het congres. Kwaliteit van medische zorg op kleine eilanden is een dynamisch concept, en wat werkt op één eiland werkt niet per definitie op elk ander eiland. Dit neemt niet weg dat

bepaalde fundamentele pijlers, zoals veiligheid, heldere communicatie en evidence-based medicine voor elk eiland in de Caribische regio gelden.

Een medisch onderwerp waar wereldwijd al veel evidence-based medicine over plaatsvindt, is de 'community acquired' pneumonie en drs. J. de Vocht, infectioloog, nam de bezoekers mee in een gang langs de meest recente richtlijnen. Hierbij ontstond de vraag of het indekken tegen een legionella-pneumonie bij een ernstige community acquired pneumonie wel zo noodzakelijk is in de Caribische regio; er worden immers zeer weinig gevallen gemeld. Of is hier sprake van een registratiebias?

Chikungunya

Ditzelfde probleem haalde dr. S. Vreden, infectioloog, aan in zijn presentatie over chikungunya: in veel landen in de Caribische regio werden ten tijde van de chikungunya-epidemie in 2014

TEKST: MEREL VAN ANDEL, JESSICA DE VOCHT EN RICHARD VAN VUGT – BEELD: MEREL VAN ANDEL

Van links naar rechts: dr. L.H. van Hulsteijn (spreker), dr. K. Berend (organisator), dr. R.M. van Vugt (voorzitter DAS-werkgroep), drs. S. Waterloo (spreker) en drs. S. Nadery (spreker)

nieuwe gevallen onvoldoende geregistreerd, waarmee een kans verloren is gegaan om epidemiologische data te verzamelen en daarmee het verloop van een volgende epidemie beter te kunnen inschatten. Dat daarbij niet elke koortsende ziekte met spierpijn in het Caribisch gebied chikungunya is, demonstreerde drs. S. Nadery, infectioloog. Hij presenteerde als afsluiter van de eerste ochtend drie volstrekt verschillende casussen uit Sint Maarten met koorts en spierpijn, alle ten gevolge van een 'doodgewone' Epstein-Barrvirusinfectie.

Reumatologie en ouderengeneeskunde

De middag van dag één was in handen van de reumatologie en de ouderengeneeskunde, en werd geopend door dr. R.M. van Vugt, reumatoloog, die in een vogelvlucht de differentiaaldiagnostiek en behandeling van de verschillende artritiden langsging. Drs. S. Waterloo, internist ouderengeneeskunde, wist vervolgens te melden dat het "van hieruit alleen nog maar slechter wordt"; het verouderingsproces begint vanaf het 25e levensjaar. Hersendegeneratie, sensorische degeneratie, dunnere huid, sarcopenie en velerlei organen die gaan falen, staan ons allemaal te wachten. Vanwege de hoge prevalentie van diabetes is in de Caribisch/Surinaamse regio vasculaire dementie een groot probleem. Drs. Waterloo demonstreerde de opzet van de geheugenpolikliniek in Aruba, waar op één dag diagnostisch onderzoek en het eventueel stellen van de diagnose dementie worden gecombineerd voor deze kwetsbare groep ouderen.

Endocrinologie

De tweede dag van het congres was volledig in handen van de endocrinologen, en een vergelijkbare 'one stop shop' voor de multidisciplinaire aanpak van diabetes in een huisartsenpraktijk in Suriname werd gedemonstreerd door drs. E. Berggraaf, huisarts.

Diabetes mellitus type 2 en cardiovasculaire risicopreventie zijn met de huidige obesitasepidemie twee van de grootste medische problemen in de Caribische en Surinaamse regio. Daarom werd behalve aandacht voor hoe het er in een state-of-the-art Surinaamse huisartsenpraktijk aan toe gaat, ook uitgebreid stilgestaan bij het gehele spectrum van diagnostiek en behandeling van diabetes mellitus type 2. De laatste richtlijnen werden toegelicht door drs. B. Hewitt, internist. Dat diabetes mellitus type 2 steeds meer ook een kinderziekte wordt, demonstreerde drs. M. Manshande, kinderarts. Tegelijkertijd komt diabetes mellitus type 2 ook vaak voor bij ouderen, en drs. J. Schakel, internist-klinisch geriater, drukte ons op het hart dat, hoewel we niet te streng moeten zijn voor onze ouderen, de juiste therapie voor elke patiënt individueel bepaald moet worden en in sterke mate afhankelijk moet zijn van de mate van 'frailty' van de patiënt. Oogarts drs. J. Pawiroedjo nam eindorgaanfalen voor zijn rekening. Hij hielp met prachtig beeldmateriaal van diabetische retinopathie het publiek herinneren waarom wij diabetes mellitus type 2 ook al weer behandelen. Een nefrologische uitstap werd gemaakt door dr. K. Berend. Niet alleen besprak hij de pathofysiologie van de diabetische nefropathie, ook nam hij het publiek mee in de differentiaaldiagnostiek van de renale stoornissen in de kaliumhuishouding. De behandeling van diabetische nefropathie werd vervolgens weer door drs. N. Ajubi, nefroloog, besproken. Uit wereldwijde literatuur blijkt dat ACE-remming net zo effectief is als angiotensine(A)-II-antagonisten in het beperken van de achteruitgang in nierfunctie; daarnaast doet ACE-remming het in recente studies beter op cardiovasculaire eindpunten. De combinatie van ACE-remmers en A-II-antagonisten geeft een verhoogde mortaliteit en dient dus, ook in de Caribische regio, vermeden te worden.

Tussen al dit 'diabetes geweld' door kwam ter afwisseling prof. dr. A.J. Duits, internist, met fascinerende endocrinologische observaties, waarbij hij ons liet zien dat adipocyten geen latent aanwezige cellen zijn, maar dat vet juist een dynamisch orgaan is met vele, nog onontdekte functies. Tot slot gaf drs. R. Griffith, endocrinoloog, een overzicht van subklinische hypothyreoïdie, en de zin en onzin van behandeling ervan.

Geslaagd

Aan het einde van de tweede dag, verlieten de bezoekers geheel bijgepraat over de nieuwste richtlijnen en de actuele stand van zaken in de regio het congres. Bij het North Sea Jazz festival werd, onder het genot van Lionel Richie en andere jazzgrootheden nagepraat: een zeer geslaagd congres, met een professioneel en internationaal karakter. Volgens de deelnemers jaarlijks voor herhaling vatbaar, in de toekomst wellicht zelfs met een Caribisch cabaret!

Voor aanvullende informatie verwijzen wij u graag naar de volgende websites:

- www.naskho.org
- www.das-clinic.com
- www.spaogs.org